

ASSIGNATURES

Anàlisi i Crítica del Disseny

L'edició 2020-2021 d'Anàlisi i Crítica del Disseny es proposa com a una indagació en la potencialitat cognitiva de la bellesa. Aquesta vol servir d'estímul i proveir de situacions experimentals pel desenvolupament de les investigacions del TFG.

Les formes de la sensibilitat s'han ubicat habitualment en el registre inferior dels processos cognitius: la sensualitat, el treball dels sentits i de la percepció, el plaer i el desplaer, la memòria de la matèria, la vitalitat, els afectes i les emocions, s'han tendit a desenvolupar a l'exili de les formes *majors* d'intel·ligència. Fins i tot el mateix concepte de bellesa s'ha escindit de la immediatesa dels sentits, havent-se magnificat amb l'estètica idealista del tombant del segle XIX com a quelcom que concerneix abans a la imaginació que no pas ni al gust ni al plaer.

En els darrers anys es pot observar els indicis d'un canvi d'actitud pel que fa a la bellesa i la seva relació amb la sensibilitat. Podria ser que ens trobem a les portes d'un moment *post-estètic* de la bellesa, amb el reconeixement de múltiples formes de *bellesa intencional*, les quals troben el desenvolupament en diferents àmbits del pensament i de la creació.

Entenem per bellesa intencional aquella bellesa que obeeix a una disposició estratègica dels cossos a fi de generar atracció –l'anomenada *biologia de l'atracció* s'ha fixat en l'estudi d'aquest fenomen, tot delimitant-lo en els regnes vegetal i animal i no concernint necessàriament al ser humà–. Un repte de la contemporaneïtat és reconèixer en la bellesa intencional no sols un punt d'origen del desig, sinó que també de l'especulació i el pensament, així com de les formes de vida en comú, de l'ètica i la política.

OBJECTIUS FORMATIUS

- ✘ Incentivar modes experimentals de pensament, d'anàlisi i de crítica que concerneixen a l'art i el disseny.
- ✘ Connectar diferents tradicions del pensament en art i disseny amb debats que tenen lloc en la contemporaneïtat.
- ✘ Estimular als estudiants a desenvolupar les seves pròpies reflexions i anàlisis des d'escenaris experimentals.
- ✘ Generar situacions i desencadenar processos de treball puguin servir pel testeig d'investigacions així com d'estímul pel desenvolupament dels TFG.

Codi

200670

Crèdits

5 ECTS

Curs

4

Semestre

1

Matèria

Cultura del disseny

Professorat

Oriol Fontdevila

Llengües

Català Castellà

Prerequisits

Disposició per negociar sortides fora l'aula i al marge de l'horari establert pel calendari acadèmic: l'assignatura inclou la visita a diferents espais de Barcelona i l'àrea metropolitana i la trobada amb agents que hi desenvolupen iniciatives, pel que seria idoni que els estudiants comptin amb un cert grau de flexibilitat horària.

Continguts de l'assignatura

Una part del programa de l'assignatura es basa en els continguts mateix que es deriven, o bé dels processos d'investigació que proposin els estudiants o bé del coneixement de projectes que tinguin lloc a Barcelona i l'àrea metropolitana durant el transcurs que es desenvoluparà la mateixa assignatura. En aquest sentit es realitzaran visites a diferents organitzacions i espais culturals, així com es comptarà amb la intervenció dels respectius responsables.

L'altra part del programa s'articula com una introducció a alguns sistemes de pensament i metodologies d'investigació des de la perspectiva de la revaluació de les formes de la sensibilitat:

- ✕ **Adéu a l'estètica:** Revisió de les bases de l'idealisme estètic a partir de l'obra seminal de Friedrich Schiller, *Cartes sobre l'educació estètica de la humanitat* (1795).
- ✕ **Cap a una bellesa post-estètica:** Anàlisi de manifestacions culturals, artístiques i relatives al disseny que són indicatiu d'un canvi d'actitud envers el món sensible: creadors d'arreu del món han manifestat al llarg de la darrera dècada un renovat interès en la dimensió material i afectiva dels artefactes en tant que *mitjà* a l'hora de generar relacions socials, intercedir en processos comunitaris i impulsar transformacions polítiques de diferent signe.
- ✕ **Bellesa i especulació:** En l'òrbita de l'anomenat *realisme especulatiu* i, en especial, l'obra de Graham Harman o Jane Bennett, l'aparença sensual i les relacions sensibles entre objectes figura com a una determinació ineludible pel desenvolupament de processos cognitius complexos.

Metodologia docent i activitats formatives

METODOLOGIA DOCENT

Durant el curs s'alternaran diversos formats de docència:

- ✗ Activitats dirigides: classes teòriques. ECTS: 30%
- ✗ Activitats supervisades: tutories obertes, valoracions conjuntes, recerca i debat en grup. ECTS: 35%
- ✗ Activitats autònomes: conceptualització i desenvolupament de projectes. ECTS: 35%

Una part dels continguts es desenvoluparà d'acord amb les investigacions que els estudiants realitzin de manera autònoma i atenent als interessos específics que amb això es manifestin.

L'assignatura també contempla realitzar un conjunt de visites a espais de l'àrea metropolitana i experiències que hi tenen lloc i que poden ser significatives de conèixer en relació amb els processos d'investigació dels estudiants.

ACTIVITATS FORMATIVES

- ✗ Assistència i participació en els debats, seminaris i visites que es realitzin fora de l'aula. (20%)
- ✗ Experiments en modes d'investigació sensible: desenvolupament d'experiments que posin en joc aspectes del món material i que siguin susceptibles de generar processos cognitius i relacionals complexos. Els experiments es faran transferibles al conjunt dels estudiants per mitjà de l'activació de diferents mitjans i formats. (20%)
- ✗ Escriptura d'una carta a Friedrich Schiller, amb un breu assaig a l'entorn de manifestacions contemporànies de la bellesa i que pugui servir per a l'actualització de les idees d'aquest pensador. (20%)
- ✗ Prova escrita orientada a la reflexió a l'entorn d'aspectes metodològics pel que fa a la investigació en art i disseny. (20%)

Avaluació

SISTEMA D'AVALUACIÓ

Avaluació continuada

L'objectiu de l'avaluació continuada és que l'estudiant pugui conèixer el seu progrés acadèmic al llarg del seu procés formatiu per tal de permetre-li millorar-lo.

A partir de la segona matrícula, l'avaluació de l'assignatura podrà consistir, a decisió del professor, en una prova de síntesi, que permet l'avaluació dels resultats d'aprenentatge previstos en la guia docent de l'assignatura. En aquest cas, la qualificació de l'assignatura correspondrà a la qualificació de la prova de síntesi.

NORMATIVA GENERAL D'AVALUACIÓ

- ✗ Per considerar superada una assignatura, caldrà que s'obtingui una qualificació mínima de 5,0.

- ✗ Una vegada superada l'assignatura, aquesta no podran ser objecte d'una nova avaluació.
- ✗ Es considerarà "No Avaluable" (NA) l'estudiant que no hagi lliurat totes les evidències d'aprenentatge o no hagi assistit al 80% de les classes sense haver justificat les absències. En cas d'absència justificada, l'estudiant s'ha de posar en contacte amb el professor en el moment de la reincorporació per determinar la recuperació de les activitats a les quals no hagi assistit.
- ✗ En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

Es valorarà especialment la disposició a la reflexivitat a l'entorn de l'art i el disseny així com l'experimentació amb les perspectives relatives al seu anàlisi i coneixement.

PROCÉS DE REVISIÓ

La revisió es pot sol·licitar al professorat corresponent i es realitzarà durant la setmana indicada al calendari lectiu.

Escriure aquí

PROCÉS DE REEVALUACIÓ

Normativa general

- ✗ No es contemplen sistemes de reavaluació en els casos de les pràctiques externes, els TFG, i les assignatures / activitats formatives que, pel seu caràcter eminentment pràctic, no ho permeten.
- ✗ Per participar a la reavaluació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues tercers parts de la qualificació total de l'assignatura o mòdul.

Bibliografia i enllaços web

BADIOU, Alain: *Pequeño manual de inestética*. Prometeo, 2018

BENNETT, Jane: *Vibrant Matter. A political ecology of things*. Duke University Press, 2010

BRYAN – WILSON, Julia: *Fray. Art + textile politics*. Chicago, 2017

BYUNG-CHUL, Han: *La salvación de lo bello*. Herder, 2015

COX, Christoph; JASKEY, Jenny; MALIK, Suhali: *Realism Materialism Art*. Center for Curatorial Studies, Bard College & Stenberg Press, 2015

DANTO, Arthur C. *El abuso de la belleza. La estética y el concepto del arte*. Paidós, 2005

DUNNE, Anthony; RABY, Fiona. *Speculative Everything. Design, Fiction and Social Dreaming*. MIT Press, 2013

GELL, Alfred: *Arte y agencia. Una teoría antropológica*. Sb Editorial, 2016

HARMAN, Graham. *El objeto cuádruple. Una metafísica de las cosas después de Heidegger*. Anthropos, 2016

HARMAN, Graham. *Object-Oriented-Ontology. A New Theory of Everything*. Pelican, 2018

HARMAN, Graham. *Art + Objects*. Polity Press, 2020

RAWSTHORN, Alice: *Design as an Attitude*. JRP | Ringier & Les Presses du Réel, 2018

RYAN, Michael J: *El gusto por la belleza. Biología de la atracción*. Antoni Bosch, 2018

SCHILLER, Friedrich: *Cartas sobre la educación estética de la humanidad*. Acantilado, 2018

WRIGHT, Stephen: *Toward a Lexicon of Usership – Museum of Arte Útil*. Van Abbemuseum, 2014. En línea: <http://museumarteutil.net/wp-content/uploads/2013/12/Toward-a-lexicon-of-usership.pdf>

Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Competència

- **CE11** Demostrar comprendre el funcionament de l'entorn econòmic, empresarial i institucional en el qual es contracten i desenvolupen professionalment els projectes i les activitats de disseny.

Resultats d'aprenentatge

- **CE11.6** Identificar els agents socials que participen de la cultura del disseny i definir les seves funcions i la seva interacció en el sistema del disseny.
- **CE11.7** Comparar les característiques de diferents cultures del disseny

Competència

- **CE12** Demostrar conèixer l'entorn institucional i associatiu del món professional del disseny i el paper que juguen les diferents entitats i agents socials.

Resultats d'aprenentatge

- **CE12.1** Distingir les característiques i funcions de les diferents institucions que configuren la cultura del disseny.
- **CE12.2** Distingir les diferents tradicions en la pedagogia de les arts aplicades i del disseny.

Competència

- **CE16** Demostrar entendre i interpretar de manera pertinent i raonada els textos d'història, teoria i crítica del disseny.

Resultats d'aprenentatge

- **CE16.1** Aplicar críticament els conceptes i mètodes d'història, teoria i crítica del disseny a nous objectes d'investigació.

Competència

- **CE18** Interpretar i valorar críticament productes finals i projectes de disseny tant propis com aliens.

Resultats d'aprenentatge

- **CE18.1** Valorar críticament els cànons i criteris d'avaluació establerts en la cultura del disseny.
- **CE18.2** Redactar un assaig acadèmic de crítica del disseny.
- **CE18.3** Plantejar una estratègia de divulgació i difusió de la cultura del disseny.

Competència

- **CE19** Demostrar conèixer els mètodes d'investigació rellevants per a la projectació i la teoria, l'anàlisi i la crítica del disseny i de l'art.

Resultats d'aprenentatge

- **CE19.2** Descriure les diferents tendències en la didàctica del projecte.
- **CE19.3** Plantejar un projecte de recerca en disseny.

Competència

- **CE21** Disposar de recursos i capacitats per a relacionar conceptes i llenguatges de diferents especialitats de disseny.

Resultats d'aprenentatge

- **CE21.3** Identificar els trets comuns i les especificitats de les disciplines del disseny en l'anàlisi crítica dels diferents estils històrics o tendències actuals.

COMPETÈNCIES TRANVERSALS

- **CT1** Capacitat de comunicació oral i escrita en la llengua nativa i en altres llengües com ara l'anglès que permeti treballar en un context internacional.
- **CT2** Elaborar informes professionals i treballs acadèmics.
- **CT3** Demostrar conèixer i utilitzar correctament les fonts documentals i la bibliografia necessària tant per a la projectació com per a l'anàlisi i crítica raonada del disseny.
- **CT4** Demostrar interès per l'estudi de llengües estrangeres tant per facilitar la comunicació com per accedir a contextos culturals diferents.
- **CT6** Capacitat per treballar en equip i aptituds per al diàleg amb els diferents agents i disciplines que poden intervenir en el desenvolupament d'un projecte de disseny.
- **CT15** Valorar i preservar el patrimoni cultural, artístic i paisatgístic.
- **CT17** Demostrar que coneix els fenòmens innovadors i els nous llenguatges i propostes culturals.
- **CT19** Demostrar una disposició afectiva positiva envers els valors estètics i les qualitats formals de l'entorn material i visual.

Inici

EINA

Grau de Disseny